

Honební společenství a zásady spolkové autonomie

Zákonný důsledek plynoucí z ustanovení § 32 odst. 6 zákona o myslivosti musí být promítnut do znění stanov, resp. do realizace přijetí členů – majitelů honebních pozemků – aby tak bylo možno dostat požadavkům zákona. Ten má v této souvislosti přednost před formálními předpisy o hlasování o přijetí za člena honebního společenstva.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 28 Cdo 364/2005, ze dne 18.7.2007)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobců A) J. J., B) V. K., C) Ing. V. H., všech zastoupených advokátem, proti žalovanému M. s. H., zastoupenému advokátem, o určení neplatnosti usnesení členské schůze žalovaného a o povinnost žalovaného upřednostnit přihlášky členství, vedené u Okresního soudu v Českých Budějovicích pod sp. zn. 24 C 149/2003, o dovolání žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 31.8.2004, č.j. 8 Co 1100/2004-69, tak, že rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 31. srpna 2004, č. j. 8 Co 1100/2004-69, se zrušuje a věc se vrací Krajskému soudu v Českých Budějovicích k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Návrhem došlým Okresnímu soudu v Českých Budějovicích dne 13.5.2003 domáhali se žalobci v odstavci I. určení, že usnesení členské schůze M. s. H. ze dne 30.3.2003 o přijímání nových členů je neplatné, a dále v odstavci II. uložení povinnosti žalovanému upřednostnit přihlášky členství v M. s. H., které podali žalobci J. J., V. K. a Ing. V. H.

Okresní soud v Českých Budějovicích jako soud prvního stupně rozsudkem ze dne 19.2.2004, č.j. 24 C 149/2003-52, v odstavci I. žalobu zamítl, pokud šlo o žalobní žádání na určení, že usnesení členské schůze MS H. ze dne 30. března 2003 o přijímání nových členů je neplatné. V odstavci II. žalobě vyhověl, pokud šlo o žalobní žádání, podle něhož žalovaný MS H. je povinen upřednostnit přihlášky členství v MS H., které podali žalobci J. J., V. K. a Ing. V. H., a to do 6 měsíců od právní moci rozsudku.

Vyšel ze zjištění, že žalobci jako členové H. s. H. S. jsou vlastníky a nájemci honebních pozemků, které tvoří část honitby spravované H. s. H. S., přičemž honitba byla pronajata na základě smlouvy ze dne 16.2.2003 M. s. H. Dále vzal za prokázáno, že žalobci podali žádost o přijetí za členy M. s. H., o níž rozhodla členská schůze žalovaného dne 30.3.2003. Též zjistil, že více než polovinou hlasů usnášeníschopné členské schůze byli přijati tři členové, a to ze sedmi zájemců, přičemž členy se stali počtem 26 hlasů V. Z., dále počtem 21 hlasů F. K. a 19 hlasy Z. D. Dále vzal za prokázané, že žalobci přijati nebyli, neboť Ing.V. H. získal pouze 3 hlasy, J. J. 6 hlasů a V. K. 9 hlasů. Vyslovil, že ve smyslu ustanovení § 15 odst. 1 zákona č. [83/1990](#) Sb. žalobci nemají aktivní legitimaci k podání předmětné žaloby, která nevyplývá ani ze zákona č. [449/2001](#) Sb., o myslivosti. Věc posoudil podle ustanovení § 32 odst. 6 zákona č. [449/2001](#) Sb., o myslivosti, v němž je stanovena povinnost žalovaného upřednostnit přihlášky členství v mysliveckém sdružení podané vlastníky, případně nájemci honebních pozemků honitby žalovaného sdružení. Zaujal názor, že nelze souhlasit s námitkami

žalovaného v tom smyslu, že sdružení postupovalo v souladu se svými stanovami a volebním řádem pro přijímání nových členů, proto se nedopustilo protiprávního jednání. Dospěl k závěru, že žalované sdružení je povinno respektovat zákon (ustanovení § 32 odst. 6 zákona č. [449/2001](#) Sb., o myslivosti) a stanovy či volební řád upravit tak, aby dikce právního předpisu byla naplněna.

Krajský soud v Českých Budějovicích jako soud odvolací rozsudkem ze dne 31.8.2004, č.j. 8 Co 1100/2004-69, změnil rozsudek soudu prvního stupně v odstavci II. tak, že žalobu, aby žalovaný byl povinen upřednostnit přihlášky členství v M. s. H., které podali žalobci, zamítl.

Převzal skutková zjištění soudu prvního stupně, neztotožnil se však s jeho právním posouzením. Podle odvolacího soudu nelze „preferovat“ přihlášku členství vlastníka či nájemce honebních pozemků před přihláškami osob, kterým uvedený status nesvědčí. Zaujal názor, že povinnost mysliveckého sdružení upřednostnit přihlášku členství vlastníka či nájemce honebních pozemků této honitby nevyklučuje platnost a tudíž použitelnost příslušných článků stanov mysliveckého sdružení. Vyslovil závěr, že výše uvedená povinnost mysliveckého sdružení bude mít význam teprve za situace, pokud by počet přihlášek zájemců přesahoval usnesením členské schůze určený počet nově přijímaných členů a kolektivní rozhodování mysliveckého sdružení by vyústilo v přijetí přihlášek členství přesahujících tuto kvótu. V souvislosti s tím konstatoval, že za tohoto stavu by dostali bez ohledu na konkrétní počet hlasů vlastníci či nájemci honebních pozemků honitby přednost před ostatními zájemci. Uzavřel, že v dané věci tedy neobstojí argumentace, že vlastníci (nájemci) honebních pozemků mají být vždy přijati za členy mysliveckého sdružení, aby se tímto způsobem mohlo realizovat jejich vlastnické či nájemní právo.

Proti uvedenému rozsudku odvolacího soudu podali žalobci včas dovolání, jmenovitě do výroku o změně rozsudku soudu prvního stupně o zamítnutí návrhu, aby žalovaný byl povinen upřednostnit přihlášky členství v M. s. H., které podali žalobci, jehož přípustnost dovozovali z ustanovení § 237 odst. 1 písm. a) o.s.ř.

Tvrdili, že odvolací soud nesprávně vyložil ustanovení § 32 odst. 6 zákona č. [449/2001](#) Sb. a toto ustanovení nesprávně aplikoval na daný případ. Podle dovolatelů myslivecké sdružení je povinno podle ustanovení § 32 odst. 6 zákona č. [449/2001](#) Sb. upřednostnit přihlášky podané vlastníky, popřípadě nájemci honebních pozemků této honitby. Dále poukazovali na skutečnost, že v zákoně není uveden konkrétní postup, jakým tyto přihlášky upřednostnit. Navrhli proto zrušení rozhodnutí odvolacího soudu a vrácení tomuto soudu k dalšímu řízení.

Vyřádění k dovolání nebylo podáno.

Nejvyšší soud České republiky jako soud dovolací při posuzování tohoto dovolání vycházel v souladu s body 1., 15., 17., hlavy první, části dvanácté, zákona č. [30/2000](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, z občanského soudního řádu ve znění účinném od 1. ledna 2001. Proto v tomto rozsudku jsou uváděna ustanovení občanského soudního řádu ve znění po novele provedené zákonem č. [30/2000](#) Sb. (dále jen „o.s.ř.“).

Zjistil dále, že dovolání bylo podáno včas, osobami k tomu oprávněnými - účastníky řízení řádně zastoupenými advokátem (§ 240 odst. 1 o.s.ř., § 241 odst. 1 o.s.ř.). Přípustnost dovolání v této věci vyplývá z ustanovení § 237 odst. 1 písm. a) o.s.ř., neboť směřuje proti rozhodnutí odvolacího soudu, jímž byl změněn rozsudek soudu prvního stupně ve věci samé. Přezkoumal proto dovoláním napadený rozsudek odvolacího soudu a dospěl k závěru, že dovolání je důvodné.

Podle ustanovení § 15 odst. 1 zákona č. [83/1990](#) Sb. může člen sdružení podat žalobu o přezkoumání rozhodnutí členské schůze. Tomu odpovídá procesní úprava, která v době vydání rozhodnutí členské schůze (dne 30.3.2003) byla uvedena v zákoně č. [99/1963](#) Sb., občanském soudním řádu tak, že soud

rozhoduje za přiměřeného použití části první a třetí o.s.ř. Podle ustanovení § 9 odst. 1 zákona č. [99/1963](#) Sb. platilo, že k rozhodování byla založena věcná příslušnost okresního soudu a ve smyslu ustanovení § 85 odst. 3 zákona č. [99/1963](#) Sb. byla založena místní příslušnost Okresního soudu v Českých Budějovicích. V důsledku instančního postupu a rozhodování odvolacího soudu je proto otevřena možnost rovněž přezkumu v dovolacím řízení před Nejvyšším soudem.

Dovolací důvod nesprávného právního posouzení věci podle § 241a odst. 2 písm. b) o.s.ř. může spočívat buď v tom, že soud posoudí projednávanou věc podle nesprávného právního předpisu nebo si použitý právní předpis nesprávně vyloží (viz k tomu z rozhodnutí uveřejněného pod č. 3/1998 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, text na str. 13/45).

S přihlédnutím k uplatněnému dovolacímu důvodu podle § 241a odst. 2 písm. b) o.s.ř. a jeho obsahové konkretizaci je předmětem dovolacího přezkumu posouzení, zda odvolací soud použil v úvahu přicházející ustanovení § 32 odst. 6 zákona č. [449/2001](#) Sb., o myslivosti, a zda toto ustanovení rovněž správným způsobem vyložil.

Podle ustanovení § 32 odst. 6 zákona č. [449/2001](#) Sb., o myslivosti, pokud je honitba pronajata mysliveckému sdružení, je toto myslivecké sdružení povinno upřednostnit přihlášky členství podané vlastníky, popřípadě nájemci honebních pozemků této honitby.

Z porovnání argumentace zaujaté soudem prvního a druhého stupně je patrné, že soud prvního stupně akcentoval vazbu mezi titulem vlastnictví žalobců k pozemkům, k nimž přísluší žalovanému právo honitby, jakož i smyslem a účelem shora citovaného zákonného ustanovení s tím, že znění zákona je nadřazeno nad vnitřní předpisy (stanovy) mysliveckého sdružení, které požadavkům zákona nedostál.

Proti tomu odvolací soud dospěl k závěru, že pouhá okolnost vlastnictví pozemků určitých žadatelů o členství v mysliveckém sdružení nezakládá automatickou povinnost mysliveckého sdružení takové členy přijmout. Za rozhodující považoval mechanismus přijímání členů podle stanov sdružení. Odvolací soud vycházel zřejmě ze závěru, že k upřednostnění takových žadatelů o členství může dojít až za situace, kdy by počet žadatelů převyšoval počet skutečně přijatých členů. Teprve v takové situaci by se uplatnilo právo přednosti plynoucí ze zákona.

Dovolací soud při posouzení této otázky vychází ze zásady autonomie spolkového života, kterou lze dovodit z ustanovení § 3 odst. 3 zákona č. [83/1990](#) Sb. Z úvodních ustanovení (§ 1 odst. 1 cit. zákona) rozvádějících ústavněprávní svobodu sdružování lze dovodit, že zákonodárce neměl v úmyslu upřílišněným způsobem reglementovat vnitřní život spolků, když tuto oblast podle § 3 odst. 3 zákona svěřil vnitřnímu předpisu (stanovám). Postavení člena sdružení však nezůstává mimo rámec (rovněž ústavněprávně zaručené) soudní ochrany. To plyne z ustanovení § 15 odst. 1 zákona, podle něhož považuje-li člen sdružení rozhodnutí některého z jeho orgánů, proti němuž již nelze podle stanov podat opravný prostředek, za nezákonné nebo odporující stanovám, může do 30 dnů ode dne, kdy se o něm dozvěděl, nejpozději však do 6 měsíců od rozhodnutí požádat okresní soud o určení, zda je takové rozhodnutí v souladu se zákonem a stanovami.

Z gramatického výkladu uvedených ustanovení nelze spolehlivě dovodit prioritu vnitřní úpravy před zákonnou úpravou, neboť citované ustanovení promiscue používá dílem souřadné, dílem vylučující spojení. Nicméně ze smyslu ustanovení § 15 odst. 1 zákona lze dovodit, že právo na soudní ochranu přísluší členu sdružení v každém případě tehdy, je-li úprava podle stanov v rozporu s takovými ustanoveními zákona, které lze považovat za kogentní.

Hodnoceno z tohoto pohledu nemohl dovolací soud ponechat stranou výklad nabízející se ze znění zákona č. [449/2001](#) Sb., o myslivosti, jmenovitě těch ustanovení, která se vztahují k postavení

vlastníka honebních pozemků. V této souvislosti se sluší připomenout znění § 26 odst. 1) zákona č. 449/20021 Sb., ve znění platném ku dni 30.3.2003. Podle uvedeného ustanovení převede-li člen honebního společenstva vlastnické právo k honebním pozemkům, které jsou součástí společenstevní honitby, jeho členství v honebním společenstvu zaniká. Nabyvatel těchto pozemků se stává členem honebního společenstva, pokud do 30 dnů ode dne vzniku jeho vlastnického práva neoznámí písemně honebnímu společenstvu, že s členstvím nesouhlasí.

Stejně tak je třeba v této souvislosti připomenout ustanovení § 17 a násl. zákona o obecných zásadách tvorby honiteb. Z nich plyne, že myslivost lze provozovat jen v rámci uznané honitby, která je tvořena souvislými honebními pozemky, s výjimkami uvedenými v § 17 odst. 2 věty druhé. O prioritním postavení vlastníka honebních pozemků svědčí ostatně i znění § 18 odst. 1 věty první zákona, podle něhož návrh na uznání honitby podává vlastník honebních pozemků nebo přípravný výbor honebního společenstva.

Dokonce i při založení honebního společenstva vystupuje do popředí postavení vlastníků honebních pozemků. Podle § 19 odst. 4 věty první návrh na registraci honebního společenstva spolu s návrhem na uznání společenstevní honitby podávají alespoň dva vlastníci honebních pozemků, kteří dosáhli věku 18 let (dále jen „přípravný výbor“). Dovolací soud v této souvislosti připomíná nutnost výkladu právních předpisů, byť i spadajících do oblasti různých právních odvětví, v souladu se zásadami, které ovládají právní úpravu, upravující prvotně právo vlastnické (v tomto případě), resp. právo nájemní. Jde o oblast práva soukromého, normovaného ustanoveními občanského zákoníku, který respektuje (v souladu s ústavněprávními předpisy) postavení a ochranu vlastnického práva. Realizace takového práva je věcí spadající do oblasti soukromé autonomie vlastníka, jenž může být ve svých právech omezen jen způsobem a postupy stanovenými zákonem.

Abstraktně uvažováno, je věcí příslušného sdružení, zda, koho a za jakých podmínek přijme do řad svých členů. Tomu odpovídá zákonná úprava kladoucí důraz na to, že vnitřní poměry ve sdružení spravují se stanovami. Tento závěr však nemůže vylučovat zřetel rovněž na zákonnou úpravu. Pakliže taková úprava - z důvodů vyjádřených zákonodárcem - v určitých případech modifikuje autonomii sdružení ve prospěch určitých subjektů, nemůže být rozhodování orgánů sdružení oproštěno od těchto zřetelů. O takový případ se jedná v posuzované věci.

Ze systematického výkladu v úvahu přicházejících ustanovení zákona č. [449/2001](#) Sb., o myslivosti, se tak podle dovolacího soudu podává předně dílčí závěr, podle něhož výkon práva myslivosti je nemyslitelný bez hmotného substrátu, jímž je honitba, tvořená souvislými honebními pozemky (§ 17 odst. 1, odst. 2 věta první zákona). Právo k honebním pozemkům sice může svědčit nájemci honitby, prvořadě jde však o případ, kdy honební pozemek je ve vlastnictví člena honebního společenství. Tomu odpovídá shora uváděná dikce zákona, která se promítá i do způsobu přijímání členů honebního společenstva. Z povahy věci se tak nabízí závěr, který sdílí dovolací soud, podle něhož zákonný důsledek plynoucí z ustanovení § 32 odst. 6 zákona musí být promítnut do znění stanov, resp. do realizace přijetí členů - majitelů honebních pozemků - aby tak bylo možno dostát požadavkům zákona. Ten má ve sledovaných souvislostech přednost před formálními předpisy o hlasování o přijetí za člena honebního společenstva. Uvedený závěr se nepřičí nijak zásadám spolkové autonomie, jak bylo shora naznačeno. Honební společenstvo by bez hmotného substrátu - honebního pozemku - prakticky nemohlo existovat. Odhlédne-li se od možnosti práva nájmu honebního pozemku, pak je vlastnictví k honebnímu pozemku onou rozhodující skutečností, která odůvodňuje, aby honební společenstvo při rozhodování o přijetí takového vlastníka honebního pozemku, požadavku zákona dostálo preferencí při jeho přijímání, bez ohledu na mechanismus přijetí zakotvený stanovami v závislosti na počtu získaných hlasů, jak tomu bylo v tomto případě.

Dovolacímu soudu jsou známy závěry rozsudku téhož soudu ze dne 17.10.2002, sp. zn. 22 Cdo 3006/2006. Podle něj i po vystoupení vlastníka honebního pozemku z honebního společenstva

zůstává tento pozemek součástí honitby a honební společenstvo je i nadále oprávněno vykonávat na něm – třeba i proti vůli vlastníka – právo myslivosti. Tento závěr je ostatně v souladu i s důvodovou zprávou k novele zákona č. [449/2001](#) Sb. k § 32 odst. 2 zákona. Podle ní pokud vlastník honebního pozemku nechce být členem honebního společenstva, není důvod, proč by měl mít přednostní účast na užívání honitby. Zmíněné závěry se však projednávané věci netýkají, neboť jde o řešení otázek souvisejících se stavem po vystoupení vlastníka honebního pozemku z honebního společenstva.

Z uvedených důvodů tak dovolací nemohl dospět k spolehlivému závěru, že by rozhodnutí odvolacího soudu v mezích dovolacího přezkumu řešilo pro věc rozhodující otázku v souladu s hmotným právem. Přistoupil ke zrušení rozhodnutí odvolacího soudu podle ustanovení § 243b odst. 2 věta za středníkem o.s.ř., § 243b odst. 3 věta první o.s.ř.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Správní řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Samospráva \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Význam řízení](#)
- [Telekomunikace](#)
- [Účelová komunikace \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Územní plán \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vyhoštění \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Restituce \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Zdravotní služby \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odměna advokáta](#)
- [Územní plán](#)